

NÂNG CAO NĂNG LỰC TỰ HỌC TIẾNG ANH CHO HỌC VIÊN ĐÀO TẠO SĨ QUAN CHỈ HUY - THAM MƯU CẤP PHÂN ĐỘI TRÌNH ĐỘ ĐẠI HỌC TẠI TRƯỜNG SĨ QUAN ĐẶC CÔNG HIỆN NAY

Sỹ Thị Thom, Đỗ Phú Hà
Trường Sĩ quan Đặc công

Tóm tắt: Trên cơ sở tổng hợp các quan điểm lý luận về tự học và tự học ngoại ngữ, nghiên cứu làm rõ vai trò của năng lực tự học trong quá trình đào tạo sĩ quan đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong bối cảnh phát triển khoa học - công nghệ và hội nhập quốc tế. Thông qua phân tích thực trạng hoạt động học tập và tự học tiếng Anh của học viên tại nhà trường, nghiên cứu chỉ ra một số hạn chế như nền tảng ngoại ngữ chưa đồng đều, phương pháp học tập còn thụ động và kỹ năng tự học chưa được hình thành đầy đủ. Từ đó, bài viết đề xuất một số giải pháp chủ yếu như nâng cao nhận thức và động cơ học tập của học viên, đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng phát huy tính tích cực của người học, xây dựng môi trường học tập ngoại ngữ thuận lợi và tăng cường hướng dẫn, kiểm tra hoạt động tự học.

Từ khóa: năng lực, năng lực tự học, tự học tiếng Anh, sĩ quan Chỉ huy - Tham mưu

ENHANCING ENGLISH SELF-LEARNING COMPETENCE FOR CADETS IN DETACHMENT-LEVEL COMMANDING-STAFF OFFICER TRAINING AT MILITARY COLLEGE OF SPECIAL FORCES TODAY

Abstract: Based on a synthesis of theoretical perspectives on self-learning and foreign language self-study, the research clarifies the role of self-learning competence in officer training to meet mission requirements in the context of rapid scientific-technological development and international integration. Through analyzing the current situation of English learning and self-learning activities among cadets at the school, the study identifies several limitations, including uneven foreign language proficiency, passive learning methods, and insufficiently developed self-learning skills. Accordingly, the article proposes several key solutions such as raising cadets' awareness and learning motivation, innovating teaching methods to promote learner autonomy, building a supportive foreign language learning environment, and strengthening guidance and assessment of self-learning activities.

Key words: competence, self-learning competence, English self-learning, staff-commanding officers

Nhận bài: 25/02/2026

Phản biện: 13/03/2026

Duyệt đăng: 16/03/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh hội nhập quốc tế sâu rộng và sự phát triển nhanh chóng của khoa học - công nghệ quân sự hiện đại, năng lực sử dụng tiếng Anh ngày càng trở thành yêu cầu quan trọng đối với sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam. Đối với học viên đào tạo sĩ quan Chỉ huy - Tham mưu cấp phân đội trình độ đại học tại Trường Sĩ quan Đặc công, tiếng Anh không chỉ là công cụ tiếp cận tri thức quân sự tiên tiến trên thế giới mà còn góp phần nâng cao năng lực nghiên cứu tài liệu, trao đổi học thuật và tham gia các hoạt động hợp tác quốc phòng quốc tế. Tuy nhiên, trong thực tế đào tạo hiện nay, nhiều học viên vẫn còn phụ thuộc vào hoạt động học tập trên lớp, chưa hình thành được phương pháp và thói quen tự học tiếng Anh một cách chủ động, hiệu quả. Điều này đặt ra yêu cầu cấp thiết phải nghiên cứu các giải pháp nhằm nâng cao năng lực tự học tiếng Anh cho học viên. Bên cạnh đó, đặc thù đào tạo tại các học viện, nhà trường quân đội nói chung và Trường Sĩ quan Đặc công nói riêng đòi hỏi học viên phải chủ động tự học, tự nghiên cứu để đáp ứng yêu cầu học tập cường độ cao và nhiệm vụ quân sự trong tương lai.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Cơ sở lý luận nâng cao năng lực tự học tiếng Anh cho học viên đào tạo sĩ quan chỉ huy - tham mưu cấp phân đội trình độ đại học tại Trường Sĩ quan Đặc công

Nhiều nhà giáo dục đã đề cập đến vai trò quan trọng của tự học trong quá trình học tập. John Amos Comenius (1907) cho rằng mục tiêu của giáo dục là tìm ra phương pháp dạy học giúp giáo viên dạy ít hơn nhưng người học tiếp thu được nhiều kiến thức hơn, trong đó tự học là hoạt động mang tính tự nhiên và do bản thân người học thực hiện. Oldster (2016) cũng khẳng định tự học tuy là phương pháp khó nhưng lại là chìa khóa quan trọng để đạt thành công trong xã hội tri thức. Các nhà nghiên cứu Việt Nam như Nguyễn Cảnh toàn và cộng sự (2002) nhấn mạnh rằng tự học là quá trình người học chủ động tìm kiếm tri thức, tự đặt mình vào tình huống học tập và giải quyết các vấn đề.

Theo Đặng Vũ Hoạt và Hà Thị Đức (2004), tự học là hình thức tổ chức dạy học cơ bản ở bậc đại học, trong đó người học tự mình tìm kiếm, lĩnh hội tri thức thông qua học hỏi từ giảng viên, bạn

bè, sách vở và thực tiễn. Nguyễn Cảnh Toàn cho rằng cốt lõi của học tập là tự học - quá trình người học sử dụng các năng lực trí tuệ như quan sát, phân tích, tổng hợp để biến tri thức của nhân loại thành tri thức của bản thân. Tự học vì vậy là quá trình tự giác và tích cực nhằm chiếm lĩnh tri thức và phát triển năng lực cá nhân, đặc biệt phù hợp với mô hình đào tạo theo học chế tín chỉ, vốn đề cao tính chủ động của người học.

Trong thực tiễn giáo dục, nhiều tấm gương tiêu biểu đã chứng minh vai trò to lớn của tự học đối với sự phát triển cá nhân và xã hội. Chủ tịch Hồ Chí Minh là minh chứng điển hình khi bằng tinh thần tự học bền bỉ, Người đã thông thạo nhiều ngoại ngữ và tìm ra con đường giải phóng dân tộc Việt Nam. Tương tự, nhà văn Nga Macxim Gorki dù có tuổi thơ khó khăn, không được học hành đầy đủ nhưng nhờ ý chí tự học đã trở thành một đại văn hào. Những tấm gương này cho thấy tự học là con đường quan trọng để con người vươn tới tri thức và thành công. Các câu nói nổi tiếng như “Học, học nữa, học mãi” của Lênin hay “Về

cách học phải lấy tự học làm cốt” của Chủ tịch Hồ Chí Minh đều nhấn mạnh ý nghĩa đó.

2.2. Thực trạng năng lực tự học tiếng Anh cho học viên đào tạo sĩ quan chỉ huy - tham mưu cấp phân đội trình độ đại học tại Trường Sĩ quan Đặc công hiện nay

Trước yêu cầu phát triển của khoa học - công nghệ và hội nhập quốc phòng, nhà trường đã triển khai nhiều biện pháp nâng cao chất lượng đào tạo ngoại ngữ như đổi mới chương trình, phương pháp dạy học, xây dựng câu lạc bộ tiếng Anh và khuyến khích hoạt động học tập tích cực. Tuy nhiên, thực tiễn cho thấy phần lớn học viên có nền tảng tiếng Anh còn hạn chế do xuất phát điểm tuyển sinh chủ yếu từ khối A, đồng thời nhiều học viên vẫn còn thói quen học thụ động, thiếu kế hoạch tự học, ít đọc tài liệu và chưa biết khai thác thông tin hiệu quả.

Từ kết quả khảo sát 150 học viên đào tạo trình độ đại học tại Trường Sĩ quan Đặc công về mức độ thực hiện kỹ năng tự học ngoại ngữ của học viên qua phiếu điều tra và thu được kết quả như Bảng biểu sau:

TT	Các kỹ năng	Mức độ (%)		
		Thường xuyên	Đôi khi	Không bao giờ
1	Lập kế hoạch tự học	6	30	64
2	Chú ý nghe giảng, tự ghi chép bài trên lớp	90	10	0
3	Đọc sách và tài liệu tham khảo bổ sung	10	30	60
4	Ghi chép tóm tắt các tài liệu đã học	4	76	20
5	Làm dàn bài đề cương	4	80	16
6	Học theo ý trọng tâm, học theo ý hiểu của bản thân	56	16	28
7	Khái quát hóa, hệ thống hóa các kiến thức đã học	24	70	6
8	Thảo luận theo nhóm lớp, thực hiện việc truy bài	24	42	34
9	Tự kiểm tra kết quả tự học của bản thân	2	24	74

Bảng 1: Mức độ thực hiện kỹ năng tự học của học viên

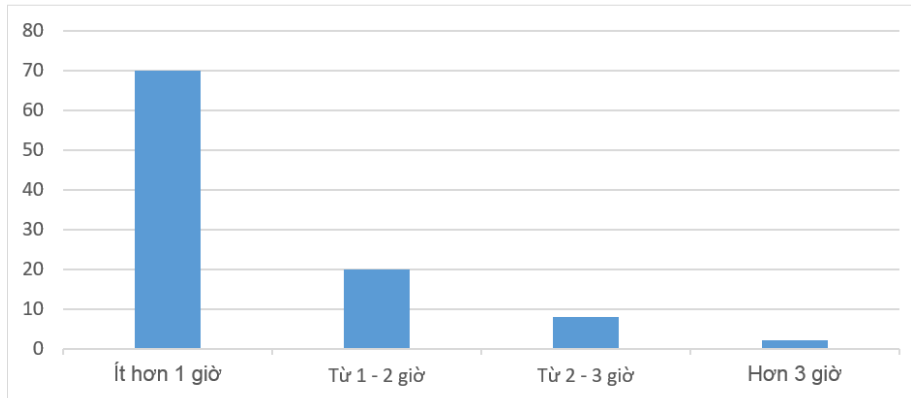
Từ bảng mức độ thực hiện kỹ năng tự học của học viên đã cho thấy, trong các kỹ năng tự học của học viên việc chú ý nghe giảng, tự ghi chép bài trên lớp và học theo ý trọng tâm, học theo ý hiểu của bản thân được ứng dụng nhiều nhất (90% và 56%). Trong khi đó, việc lập kế hoạch tự học, ghi chép tóm tắt tài liệu đã học, làm dàn bài đề cương và tự kiểm tra kết quả tự học với mức độ thường xuyên chỉ đạt từ 2% - 6%. Ngoài ra, hoạt động tự học ghi chép tóm tắt tài liệu đã học, làm dàn

bài đề cương, khái quát hóa, hệ thống kiến thức đã học chỉ được học viên ứng dụng khi ôn tập, thi kiểm tra cho các môn sắp thi, vậy nên việc đánh giá ở mức độ đôi khi cao (70% - 80%). Lí do có thể xuất phát từ một số học viên vẫn giữ thói quen, cách học cũ ở trường phổ thông: học dưới sự chỉ dẫn sát sao, chi tiết, cụ thể của giáo viên, tính độc lập của học viên chưa được bộc lộ.

Ngoài ra kết quả phỏng vấn 15 học viên trong số 150 học viên nêu trên đã cho thấy việc phân

bố thời gian học tập cũng là vấn đề còn nhiều bất cập. Cụ thể, học viên chỉ khi sắp thi, kiểm tra hoặc thi tốt nghiệp mới tập trung học tập. Chính cách nghĩ và cách bố trí học tập như trên vừa ảnh hưởng tới kết quả học tập, vừa ảnh hưởng tới sức khỏe. Bên cạnh đó, môi trường Quân đội học viên phải đảm bảo đủ

11 chế độ trong ngày, 3 chế độ trong tuần vì vậy khối lượng thời gian tự học tương đối hạn hẹp, việc sắp xếp giữa công việc và học tập tương đối khó khăn, học viên học tập nhiều môn học và chưa biết cách học tập từ đâu, học tập như thế nào cho hợp lý. Điều này được thể hiện rõ qua biểu đồ dưới đây:



Biểu đồ 1: Thời gian học viên tự học trong ngày

Biểu đồ 1 đã chỉ ra khối lượng thời gian tự học của học viên, đa số học viên đều lựa chọn tự học ít hơn 1 giờ chiếm 70%, 20% đối với từ 1 - 2 giờ, 8% đối với tự học từ 2 - 3 giờ và 2% đối với hoạt động tự học trên 3 giờ. Dựa trên số liệu ở trên, phần lớn tỉ lệ học viên lựa chọn dành ít hơn 1 giờ để tự học và một số ít học viên lựa chọn học tập hơn 3 giờ cho hoạt động này.

2.3. Một số giải pháp chủ yếu nâng cao năng lực tự học tiếng Anh cho học viên đào tạo sĩ quan chỉ huy - tham mưu cấp phân đội trình độ đại học tại Trường Sĩ quan Đặc công hiện nay

Một là, giáo dục nâng cao nhận thức, trách nhiệm và động cơ tự học tiếng Anh cho học viên.

Một trong những yếu tố quan trọng quyết định hiệu quả tự học tiếng Anh của học viên là nhận thức và động cơ học tập. Vì vậy, nhà trường và các cơ quan chức năng cần tăng cường giáo dục, tuyên truyền để học viên hiểu rõ vai trò của ngoại ngữ đối với quá trình học tập, nghiên cứu và thực hiện nhiệm vụ của người sĩ quan trong bối cảnh hội nhập quốc tế và phát triển khoa học - công nghệ quân sự. Thông qua các buổi sinh hoạt học thuật, tọa đàm, giao lưu với các sĩ quan, chuyên gia có kinh nghiệm sử dụng ngoại ngữ trong công tác quân sự, học viên sẽ nhận thức sâu sắc hơn ý nghĩa của việc học và tự học tiếng Anh. Bên cạnh đó, giảng viên cần lồng ghép việc định hướng mục tiêu học tập và xây dựng động cơ học tập đúng đắn trong quá trình giảng dạy. Khi học viên nhận thức rõ tầm quan trọng của tiếng Anh đối với sự phát triển nghề nghiệp và nhiệm vụ quân

sự trong tương lai, họ sẽ hình thành ý thức tự giác, chủ động trong học tập, từ đó nâng cao hiệu quả hoạt động tự học.

Hai là, chú trọng đổi mới phương pháp dạy học theo hướng phát huy năng lực tự học của học viên.

Đổi mới phương pháp dạy học là giải pháp quan trọng nhằm phát huy tính tích cực và năng lực tự học của học viên. Trong giảng dạy tiếng Anh, giảng viên cần chuyển từ phương pháp truyền thụ kiến thức một chiều sang phương pháp dạy học tích cực, lấy người học làm trung tâm. Cụ thể, giảng viên có thể tổ chức các hoạt động học tập như thảo luận nhóm, học tập theo nhiệm vụ, dự án học tập hoặc giải quyết tình huống giao tiếp thực tiễn. Thông qua các hoạt động này, học viên được khuyến khích tìm kiếm tài liệu, trao đổi thông tin và chủ động tiếp cận kiến thức mới. Đồng thời, giảng viên cần chú trọng hướng dẫn học viên phương pháp tự học như cách ghi chép hiệu quả, cách sử dụng từ điển, cách khai thác tài liệu trực tuyến và phương pháp luyện nghe, nói, đọc, viết ngoài giờ học. Khi phương pháp dạy học được đổi mới theo hướng phát huy tính chủ động của người học, hoạt động tự học sẽ trở thành một bộ phận quan trọng trong quá trình đào tạo, góp phần nâng cao năng lực ngoại ngữ cho học viên.

Ba là, tăng cường xây dựng môi trường học tập tiếng Anh thuận lợi cho học viên trong Nhà trường.

Môi trường học tập có ảnh hưởng lớn đến việc hình thành và phát triển năng lực tự học tiếng Anh của học viên. Vì vậy, nhà trường cần tạo điều

kiện xây dựng môi trường sử dụng tiếng Anh đa dạng và thường xuyên. Một số biện pháp có thể thực hiện như tổ chức câu lạc bộ tiếng Anh, các cuộc thi hùng biện, ngày hội giao tiếp tiếng Anh hoặc các hoạt động sinh hoạt ngoại khóa bằng tiếng Anh. Bên cạnh đó, cần tăng cường hệ thống học liệu phục vụ tự học như thư viện ngoại ngữ, tài liệu điện tử, phần mềm học tập và các nguồn tài nguyên trực tuyến. Việc ứng dụng công nghệ thông tin và các nền tảng học tập số cũng giúp học viên tiếp cận kiến thức nhanh chóng và thuận lợi hơn. Khi được học tập trong môi trường thường xuyên tiếp xúc với tiếng Anh, học viên sẽ có nhiều cơ hội rèn luyện kỹ năng giao tiếp, củng cố kiến thức và hình thành thói quen tự học, từ đó nâng cao hiệu quả học tập ngoại ngữ.

Bốn là, thường xuyên hướng dẫn, kiểm tra, đánh giá hoạt động tự học tiếng Anh của học viên.

Để nâng cao hiệu quả tự học tiếng Anh, việc hướng dẫn và kiểm tra, đánh giá hoạt động tự học của học viên cần được thực hiện một cách thường xuyên và khoa học. Giảng viên cần xây dựng kế hoạch hướng dẫn tự học cụ thể cho từng học phần, bao gồm các nhiệm vụ học tập, tài liệu tham khảo và yêu cầu sản phẩm học tập. Đồng thời, cần thiết lập các hình thức kiểm tra, đánh giá phù hợp như bài tập tự học, nhật ký học tập, thuyết trình hoặc bài tập dự án. Việc đánh giá không chỉ tập trung vào kết quả cuối cùng mà còn chú trọng quá trình

học tập và mức độ chủ động của học viên. Bên cạnh đó, giảng viên cần thường xuyên theo dõi, hỗ trợ và phản hồi kịp thời để giúp học viên điều chỉnh phương pháp học tập. Khi hoạt động tự học được quản lý và đánh giá một cách chặt chẽ, học viên sẽ có ý thức trách nhiệm cao hơn trong học tập, từ đó nâng cao năng lực tự học tiếng Anh một cách bền vững.

III. KẾT LUẬN

Kết quả nghiên cứu cho thấy việc nâng cao năng lực tự học tiếng Anh cho học viên đào tạo sĩ quan Chỉ huy - tham mưu cấp phân đội trình độ đại học tại Trường Sĩ quan Đặc công có ý nghĩa quan trọng đối với việc nâng cao chất lượng đào tạo cán bộ trong giai đoạn hiện nay. Nghiên cứu đã làm rõ cơ sở lý luận về tự học và năng lực tự học ngoại ngữ, đồng thời phân tích thực trạng hoạt động tự học tiếng Anh của học viên tại nhà trường, chỉ ra những ưu điểm, hạn chế và nguyên nhân chủ yếu ảnh hưởng đến hiệu quả học tập. Trên cơ sở đó, đề tài đề xuất một số giải pháp nhằm phát huy tính chủ động, tích cực của học viên trong quá trình học tập ngoại ngữ, góp phần hình thành phương pháp học tập khoa học và bền vững. Việc triển khai đồng bộ các giải pháp này sẽ góp phần nâng cao năng lực tự học tiếng Anh cho học viên, đáp ứng yêu cầu đào tạo sĩ quan trong bối cảnh hội nhập và xây dựng Quân đội cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Tiếng Việt

Đặng Vũ Hoạt, Hà Thị Đức (2004), *Lý luận dạy học đại học*, Nhà xuất bản Đại học Sư phạm, Hà Nội.

Nguyễn Cảnh Toàn (1999), *Luận bàn và kinh nghiệm về tự học*, Nhà xuất bản Giáo dục, Hà Nội

Nguyễn Cảnh Toàn, Nguyễn Kỳ, Lê Khánh Bằng, Vũ Văn Tảo (2002), *Học và dạy cách học*, Nhà xuất bản Đại học Sư phạm, Hà Nội.

Tiếng nước ngoài

Comenius, J. A. (1907), *The Great Didactic of John Amos Comenius, Translated and edited by M. W. Keatinge*. London: Adam & Charles Black.

Oldster, K. J. (2016), *Dead Toad Scrolls*, New York: Bookloker.com, Inc.